

Gorenjec

Št. 28. Leto XIX. - Kranj, 13. julija 1935.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nepraniranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjec“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo,
socialno politiko in prosveto

Ozdravljenje!

Vesel pojav moramo konstatirati v našem narodu! Ko je nastopila nova vlada, ki hoče državo konsolidirati in privesti v njej do sporazuma in zdržnih razmer, se je vse oddahnilo in vsa slovenska javnost sedaj hiti obsojati nasilne in zločinske metode kramarske in pofarske politike. Razen par najbolj zagriženih in popolnoma demoraliziranih elementov se je vse oddahnilo in vse brez ozira na nekdanjo strankarsko pripadnost pozdravlja novi režim. Potrebno je, da to konstatiramo, da navdušenje za novo vlado ni kako strankarsko navdušenje, ampak res narodno, ker ga odobrava ves narod brez ozira na strankarsko pripadnost. Ljudje, ki so bili morda kdaj največji nasprotniki dr. Korošca, danes odkrito priznavajo, da je on danes vodja vseh poštenih Slovencev brez razlike strankarske pripadnosti.

Mi lahko trdimo, da so se v Kranju morda najprej preko malenkostnih strankarskih ozirov združili vsi dobro misleči, za narod in državo čuteči krogi. Kliče, ki so pri nas pod krinko „nacionalizma“, ubijale narodno gospodarstvo, zatirale narod in ubijale ljubezen do države, so s svojim nasiljem združile v eno fronto vse poštene ljudi, katerim je nacionalizem in ljubezen do države nekaj resnega in svetega, ne pa konjunktura za lastno korist. Državotvornost, nacionalizem, patrijotizem, ali kakor že hočete, ne sme biti v naši državi nikdar več predmet kupčije ali „kšefta“ za demoralizirane elemente, ki bi pod krinko „nacionalizma“ in „patrijotizma“ kradli državni denar, ubijali ljudi in škodovali narodu in državi.

Končno ni take važnosti, ali je na krmlu ta ali ona stranka, dr. Korošec ali Peter ali Pavel, eno pa mora biti: vsak, kdor dobi v roke oblast, mora biti takih moralnih kvalit, da je ves narod lahko prepričan, da hoče delati le za narod in državo, ne pa za lastne ali klikarske interese.

Na Angleškem se bore za oblast v državi tri stranke: liberalna, konservativna in delavska. Enkrat zmaga ta, drugič dobi krmlilo države v roke druga. Nikdar ni enemu Angležu še prišlo na misel, da bi preganjal pristaše druge stranke, ali da bi dolžil drugo stranko izdajstva ali nelojalnosti napram državi! Vsak Anglež ve, da želi vsaka stranka pač po svojih načelih in po svoji dobri volji državi in narodu dobro! Je pač ena stranka po svojih načelih in zmognostih boljša od druge, nikdar pa ne bo ena druge zatirala ali preganjala njenih pristašev. Tako vodi politiko zrel narod, kjer imajo glavno besedo poštene politiki, demoralizirani elementi pa nikdar ne pridejo do besede.

Tako ozračje moramo vsi, ki smo dobre volje, ustvarjati tudi pri nas! Vse, kar količkar pošteno misli, naj gre danes z nami! To naj ne bo ne slovenska, ne jugoslovanska, ne hrvaška, ne srbska fronta, ampak fronta poštenih ljudi. In vsi moramo na delo, da se pri nas ustvari pošteno politično ozračje, da se iz vsega našega javnega življenja enkrat za vselej odstranijo zločinci, nasilniki, lažni ovaduh, krivoprisežniki, politični konjunkturisti, plačkaši in korupcionisti! Najbolje bi bilo, ko bi se vsem takim vžgal na čelo žig, kakor so ga včasih dajali na čelo lažnjivcem in krivim ovaduhom!

Pri nas v Kranju smo že pred par leti začeli s to politiko: združevanja vseh pošteno mislečih, pa naj bodo ti ali nekdanji liberalci ali klerikalci! In to politiko združevanja vseh poštenih krogov v Kranju bomo nadaljevali pa naj bo na vladi klerikalna ali kaka druga stranka! Lažni ovaduh, eksploaterji državnih in nacionalnih misli, korupcionisti in nasilniki morajo biti odstranjeni iz vseh javnih funkcij! Mi vemo, da ga ni Slovenca, ki bi ne bil „nacionalist“ ali ki bi ne bil z vso dušo za našo narodno državo! Prepričati pa moramo, da bi se še kdaj zgodilo, da biv Kranju kriminalni tipi za se ustvarili nekaj monopol

„nacionalizma“ ali „državotvornost“ in da bi pod to obleko vršili največje orgije nasilja, krivic in korupcije!

Pozdravljamo iskreno novo vlado, še bolj pa nas veseli pojav v našem narodu, ko ves enodušno pozdravlja novo vlado kot vlado pomirjenja in resnega dela za narod in državo!

V Kranju pa vabimo vse, ki so dobre volje, da se enodušno vsi združimo v tem delu za narod in državo, da gremo vsi na delo, da se ozdrave naše politične razmere in da izginejo iz vsega javnega življenja nasilne in korumpirane kreature.

Ne bo pozabljeno

Letošnji 24. junij je poleg spremembe vlade prinesel še marsikatero drugo spemembo v našem javnem in političnem življenju. Vse se je začelo nekam čudno obračati v popolnoma nasprotno smer od dosedanjega pravca. Tudi mnogi „nacionalni elementi“ so smatrali za nujno potrebno, da preslikajo svoje politične sukneje z barvo najnovejše politične miselnosti. Ob priliki tega splošnega preobrata se je govorilo, da je v več krajih naše domovine pričelo primanjkovati barve, toliko se je porabilo za slikanje najnovejših političnih figur. Kajpak so tudi mnogi „nacionalni elementi“ ki so bili v pretekli dobi malo preveč glasni, začeli misliti, kako bi tudi oni spravili svoje dosedanje politične mavrice v sklad z barvo današnje dobe. — Pred nekaj leti je izjavil do nedavnega časa še zelo pogosto imenovan politik, da naš narod ni politično zrel, vendar nam vsa znamenja na našem političnem nebu kažejo obratno resnico. To vidimo zlasti danes v dobi vsesplošne politične preorientacije, ko se ugiba kako bi se najenostavnejše in najučinkovitejše izvršil skok iz preteklosti v sedanjost: In vidimo, da so mnogi v teh preskokih pravi mojstri. Oni, ki so še do pred kratkim veljali za edine čuvanje in stražarje naše države, so kar čez noč postali napram tistim, ki so jih do nedavna imenovali za največje škodljivce naroda in države, prav prijateljsko naklonjeni. V svoji velikodušnosti so šli tako daleč, da so pozabili na vse strahotne „punktacije“, ki so leta dolgo „ogrožale“ državni obstoj. Celotno družbo teh prevzetnežev se niso bali več iti, kajti klerikalne in podobne garje niso bile prav nič več nalezljive. In ukrepi, ki so jih izdali ti, ki so mesto njih vzeli v roke krmlilo države, niso bili prav nič v nasprotju z njihovim prepričanjem. Celotno pohvalili so jih, češ, da so potrebni za razvoj prave in resnične demokracije. Marsikateri „protidržavnež“ in „separatist“ je postal v očeh te „državotvorne“ gospode popolnoma lojalni državljani, ki ga je treba spoštovati. Še celo marsikateri „prokleti far“ je bil povišan v „častitega gospoda župnika“. In oni, ki so dosedaj vedno vztrajno vihteli svojo knuto nad vsem, kar je količkar dišalo „po farskem“, so namah postali „pozitivni katoličani“. Celotni oni, ki so pred leti v znani kranjski povorki javno zahtevali, da se vse farje pobesi in postreli s pa-pežem vred in oni, ki so po volitvah leta 1931 pripovedovali branjevkam na trgu za uprav južnaškim temperamentom, kako so dobro napravili z dr. Korošcem, so postali danes samo „nevtralni“. Ni nam samo še znano današnje stališče tistih brezdomcev, ki so takisto leta 1931 po kranjskih ulicah prepevali zelo „napredne“ in „kulturne“ pesmi takisto na čast dr. Korošcu. Zanima nas seveda tudi stališče in mnenje tiste osebe, ki je zelo prepričevalno pripovedovala svojim mladim poslušavcem in poslušavkam storijsko, da je dr. Korošec „veleizdajalec“.

Povsod je bilo nekaj ljudi, ki so se v nadi, da se bodo vedno lahko krili za hrbtom vladajočih kliče, pokazali v vsej svoji nagoti in moralni propalosti. Sedaj, ko teh njihovih zaščitnikov ni več, se seveda bojijo, da bi se točneje razmotrivala njihova „prizadevanja“ za „nacionalizma“, zato so kar na lepem pozabili

„grehe“ svojih nasprotnikov in so jim odpustili radi tega, ker se pač nahajamo v dobi pomirjenja. Treba je storiti vse, četudi vskočiti v nasprotni tabor, samo, da se ogne zaslužnemu plačilu. Toda kaj poreče k temu naše ljudstvo, ki je dolga leta trpelo vsled podlosti teh ljudi? Ali je tudi ono pozabilo vse denunciacije, preganjanja in strahovanja teh priganjačev? Kdor pozna naše ljudstvo, ta ve, da ono ne bo nikdar pozabilo krivic, ki jih je moralo pretrpeti, ko ni smelo ne le izraziti svoje svobodne volje, ampak celo pritožiti se ni smelo nad nasiljem, ki so ga nad njim vršili razni lokalni vampirji, uporabljajoč pri tem najpodlejša sredstva. Naše ljudstvo ne želi sedaj, ko je zopet svobodno zadihalo, masčevanja, ampak zahteva zadoščenje pred javnostjo, pred zakonom in oblastjo, zahteva, da se mu vrne njegovo tisočletno dobro ime. Krivice, ki so se storile našemu ljudstvu, se morajo popraviti v interesu zaupanja v pravičnost zakonov in oblasti, kar vse se je v zadnjem času pričelo rušiti.

Kot katoličani poznamo nauk o ljubezni do bližnjega, hočemo in zahtevamo pa, da se je nauče spoštovati tudi tisti, ki mislijo, da ta zapoved velja samo za „farsko orijentirane backe“. Naj velja ta zapoved za vse in vsakogar, naj bo merilo v našem političnem življenju, če hočemo, da ne bo vse naše politično udejstvovanje služilo samo osebnim obračunavanjem, mesto narodu in državi. To naj se dopove vsem tistim, ki mislijo, da v politiki ni treba verskih načel, ali, da je izvajanje praktičnega katoličanstva v politiki, „klerikalizem“.

Ko gledamo strahotne posledice nepojmljivega političnega fanatizma, ki se poznajo še danes in se bodo poznale še dolgo po številnih naših družinah, ko vidimo vso duhovno in materijelno škodo, ki je iz tega nastala, nam pač ne more nihče v zlo šteti, če zahtevamo, da se te krivice, kolikor je to sploh mogoče popravijo, in da se krivice poplača za njih delo tako, da bodo služili za vzgled vsem, ki bi še kdaj na enak način poskušali plezati po hrbtu nedolžnih ljudi k politični slavi in bogatstvu. Naj se odpre naš kazenski zakonik, in naj se oznanja našemu ljudstvu zapovedi, katere je zapovedal vsakomu in vsakdar izpolnjevati naš najvišji zakonodajalec — Kralj.

Kranjska gimnazija

„Glas Naroda“ je pred par dnevi posvetil daljši dopis razmeram na kranjski gimnaziji, oziroma aferi, ki je razburjala pred koncem šolskega leta vso kranjsko javnost, ko je bilo tik pred zaključkom šolskega leta izključenih iz gimnazije 7 dijakov.

Mi o zadevi nismo pisali, ker te afere nismo hoteli obešati na veliki zvon, posebno pa radi staršev oziroma družin, ki so bile tako hudo prizadete. Ker pa je zadeva potom „Glas Naroda“ prišla v slovensko javnost, nima pomena, da bi mi tudi sedaj še molčali, ko je naš list kot glasnik Kranja in Gorenjske posebno poklican, da spregovori o naši gimnaziji nekaj besed.

Naša dijaška mladina je več ali manj po vsej banovini na primerno enaki moralni višini, vsaj dosti razlike ne bo med enim in drugim zavodom, med enim in drugim krajem. Vedno je bilo tako in bo, da na zavodih nastanejo kake afere, ki povzročijo, da ta ali drugi študent dobi slab red v vedenju, kak ukor in kateri morda celo frči iz gimnazije. Posameznih slučajev kakih mladinskih zablod pač ni jemati preveč tragično, če se pa pojavijo moralne zablode v taki meri, da mora biti izključenih iz enega zavoda naenkrat večje število dijakov, je pa zadeva že bolj resnega značaja.

Če kak študent izmakne iz kakega štanta malo čokolade, je pač to moralna zabloda, vendar pa ne večja, kakor če gre v sosedov vrt krast jabolka. No in če je kdaj kak dijak kradel črešnje ali sadje, pač še ni bil radi tega izključen iz gimnazije. Da je bilo torej večje

število dijakov kar naenkrat izključenih iz zavoda, je moralo biti zlo pač globlje zasidrano...

In tako se mora vsak vprašati, kje tiče vzroki, da je moglo priti do takih moralnih zablod.

Lahko naštevate vzroke kot so: kino, slabo čtivo, premalo nadzorstva in drugo. Toda ti kvarni vplivi se nahajajo po vseh slovenskih mestih, kjer imajo srednje šole. In vendar drugod do takih slučajev ni prišlo, zakaj pa je moralo priti do tega ravno na kranjski gimnaziji?

Nam se zdi da celotno moralno ozračje v Kranju ni tako, da bi podpiralo moralno vzgojo naše mladine v tej meri, kakor bi bilo treba.

Navedimo v dokaz le par slik iz kranjskega moralnega ozračja.

Po znanih šenčurskih dogodkih je bila iz gimnazije izključena dijakinja Marica Umnik, hčerka sedanjega šenčurskega župana Antona Umnika. Iz onega dijaboličnega ozračja ovadstva in lažnjivih denunciacij se je porodila tudi denunciacija, da je ubogo dekle zgrešilo kaznjivo dejanje. Dijakinja je bila izključena! Kasnejša sodna obravnava pa je jasno dokazala dekletovo nedolžnost!

Siser so jo kasneje sprejeli nazaj na gimnazijo, a nikdar nismo slišali, da bi bil g. ravnatelj dal dekletu javno zadoščenje, ali da bi bil obsodil neresnično ovadstvo, katerega žrtev je bila Marica Umnikova.

Mlad človek je predvsem občutljiv za pravičnost! In če se komu godi krivica, ki se ne popravi, je to javno pohujšanje! Gimnazija mora vzgajati značaje, v mladini stud do lažnega in krivičnega ovadstva! Če pa profesorski zbor izključi dijaka na podlagi lažnega ovadstva, je to moralna klopota za cel zavod!

V najbolj črni dobi slovenske zgodovine, ko je zloglasna J. N. S. s pravim sadizmom preganjala vse, kar je pošteno mislilo, ko so pod krinko „nacionalne ideje“, največji zločinci smeli lažno ovajati, vršiti nasilja, lagati, krivo pričati in proganjati nedolžne, je bilo iz kranjske gimnazije vrženih na cesto sorazmerno največ profesorjev izmed vseh slovenskih gimnazij. Vrženi so bili v največjo bedo mladi družinski očete brez vsake eksistence! Najboljši profesorji na zavodu so morali iz šole, ker je to zahtevala zločinska in denuncijatska banda J. N. S.-rskih generalov! Ne solze ubogih žena, ne nedolžni njih otročiči, ne poštene matere, vrli državljani, nič ni našlo usmiljenja! Na cesto z njimi! Tako je zahtevala ta klika zločincev!

Tiste dni je reducirani kranjski profesor prosil za ponovni sprejem v državno službo. To prošnjo je poslala banska uprava ravnateljstvu kranjske gimnazije, s pozivom, naj se poroča o njegovem vedenju v političnem pogledu. Reducirani profesor se ni nikdar pečal s kako politiko! To je vedel vsak otrok v Kranju! Po nalogu g. direktorja dr. Si mona Dolarja pa je dotičnemu profesorju pisal ravnatelj zastopnik pismo, kjer se kot pogoj, da bo dotični zopet sprejet v državno službo zahteva izjaviti, da bo opustil vsako vidno udejstvovanje v okrilju pristašev bivše S. L. S., da se izjavi, da se bo prigrisil k sokolskemu pevskemu zboru in da se — izseli iz župnišča! ! ! !

To pismo in ti pogoji so dovolj jasna karakteristika za vse ozadje, ki je povzročilo, da so morali iz gimnazije najboljše učitelji, prvovrstni pedagogi. Profesor se ni smel kretati v družbi katoliško mislečih, ni smel stanovati v župnišču, moral bi pljuniti na svoj značaj in zatajiti svoje prepričanje in se udinjati za hlapca gotovi kliki! Tako se ni še nikdar v slovenski zgodovini poniževal profesorski stan!

In naša mladina je vse to videla! Te nemoralne razmere pač niso mogle najboljše vplivati na moralni razvoj dijaštva!

Tik pred sodno obravnavo radi šenčurskih dogodkov v Beogradu se je na

naši gimnaziji pojavil čuden letak. Na njem je bila naslikana Jugoslavija in Italija. Vsa karta je bila tako narisana kot nekaka propaganda za odcep Slovenije in za priklopitev k Italiji. Vsak otrok, ki malo pozna našo zgodovino, našo frazeologijo in razne šlagerje iz „Jutrove dežele“, je takoj vedel, da je bilo to napravljeno od gotove strani in podtaknjeno, da bi se tako udarilo po nas... Na gimnaziji se je vršila kratka preiskava, na to pa je afera utihnila! Karta je izvršila svojo dolžnost, ki so ji jo namenili „maherji“.

Vsak dijak je to vedel, da je bilo to podtaknjeno, zločinci se niso našli! Mi čisto dobro vemo, v kateri kuhinji se je skuhal ta dokument! Konstatiramo, da se ni našel mahinator dotičnega pamfleta, da se ni ugotovilo, kdo je imel ključke do prostorov, kjer se je našel dokument, da se ni našlo, kdo ima podobno pisavo, kakor je bila ona na pamfletu! Mahinacija je izvršila svoj namen! Denunciacija je sijajno funkcijonirala! Zločinec pa se ni mogel najti!

Če je dijaštvo videlo take zglede, potem ni čudno, če je v takem miljeju demoralizacija zašla med našo mladino. Navedno še en dogodek, ki je značilen.

Nekaj tednov pred koncem šole je imel na gimnaziji dijak predavanje o temi, kako naj si profesor pridobi zaupanje dijaške mladine! Ko so ljudje brali na oglasni deski naznanilo tega predavanja, so se prijemali za glavo! Kakšna disciplina pa mora vladati na gimnaziji, kjer smejo dijaki dajati nauke svojim profesorjem! Saj se s tem ubija vsaka avtoriteta profesorjev!

Ne vemo, kako so sprejeli gg. profesorji dotično predavanje, to je pač interna zadeva gimnazije. Šušljalo pa se je nekaj po Kranju, da je g. ravnatelj vrgel iz pisarne deputacijo profesorjev, ki se je prišla k njemu pritoževati radi dotičnega predavanja... Koliko je na tem resnice, ne vemo. Dejstvo pa je, da se je moralo vršiti tako predavanje z vednostjo g. ravnatelja! Kranjska javnost je takrat pomilovala gg. profesorje, ki morajo delovati v takih razmerah.

Mi osebno nočemo napadati s tem nikogar! Osebno odgovornost bodo pač morali dognati merodajni faktorji! Mi smo hoteli s tem le osvetliti razmere v Kranju samem, ki so morale kvarno vplivati na moralno vzgojo naše srednješolske mladine. Dijak mora predvsem pri svojih vzgojiteljih gledati značajne moke! Če se pa najbolj značaji preganjajo radi njih poštenega prepričanja, mora to mladino demoralizirati! Če laž, ovadustvo, krivica slavi nekaznovana svoje orgije, potem se v takem ozračju tudi mladina ne more vzgajati k resni-

coljubnosti, značajnosti, poštenosti! Če so oni ostali nekaznovani, ki so z lažjo javno ukradli najboljšim možem kruh, službo, eksistenco, če so nekaznovani odšli lažni mahinatorji, potem pač ne zasluži ubogi dijaček kake kazni, če je ukradel par čokolad!

100-letnica rojstva Simona Jenka

Priprave za proslavo stoletnice rojstva S. Jenka se v lepem redu in na veliko pripravljajo. Odbor je pod predstvom šolskega upravitelja g. Fr. Ločniškarja doslej sam delal. Podpirale so ga in ga še podpirajo razne kulturne ustanove v Ljubljani. Tretjega julija pa je odbor razposlal spomenico, katere prinašamo, na več kot dvajset mest v Sloveniji. Spomenica se glasi:

Ob stoletnici rojstva pesnika Simona Jenka je sklenil njegov rojstni kraj skupno z vsemi domačimi društvi, uradi, javnimi korporacijami in študentskimi akademiki s Sorškega polja organizirati kulturno proslavo, ki naj bi zajela vse Sorško polje, njegovo širšo okolico in ves slovenski narod. Poseben pripravljalni odbor, ki se je sestel že 1. jan. t. l. je storil potrebne ukrepe, določil program, zainteresiral za proslavo javnost naše kulturne ustanove in našel povsod veliko razumevanje. Proslava bo kulturna obletnica vsega slov. naroda in spomin na moža tvorca naše besede in kulture, h krati pa tudi podvig iz kulturne dremavosti, ki jo živi naša doba.

Ker ta proslava ne bo samo krajevne-ga značaja, ampak zadeva vsega slov. naroda, je odbor sklenil, da bo osnoval še širši odbor in povabil k sodelovanju vse naše kulturne ustanove, okoliške župane in može, ki imajo ali obetajo ime-ti zasluge za Simona Jenka in njegovo proslavo. Naloga tega širšega odbora je, podpirati ožji akcijski odbor pri njegovem delu in pripomoči proslavi do čim večjega uspeha.

KONCERT vsako soboto in nedeljo Hotel „Jelen“ Kranj

PEVSKIM ZBOROM ZA PROSLAVO SIMONA JENKA!

Pevske zборе, ki so se prijavili za nastop na proslavi prosimo, da z vajami pohite, da se bodo mogle še pravočasno izvršiti revizijske vaje. Če bi kdo pomotoma še ne dobil not ga prosimo, naj sporoči pripravljalnemu odboru, da mu jih nemudoma dostavi.

III. OBRTNA RAZSTAVA V KRANJU 1935.

Kakor že dve leti, tako nameravajo obrtniki kranjskega sreza tudi letos prirediti obrtno razstavo.

Zato so vabljeni vsi obrtniki, ki se hočejo udeležiti te razstave kot razstavljalci, da pridejo v nedeljo, dne 14. julija t. l. ob 9. uri dopoldne na sestanek, ki se vrši v salonu hotela „Kranjski dvor“ gosp. Miro Peterlina v Kranju. Sodeč po zanimanju za to razstavo, ki ga kažejo obrtniki kakor tudi občinstvo, je pričakovati, da bo ta razstava vredna naslednice I. in II., ki st bili obe sijajno izpričevalo naših vrlih obrtnikov.

V vrste razstavljalcev pa vabimo tudi obrtnike iz sreza Radovljica, ker Kranj še vedno uživa svoje dobro ime kot obrtno in trgovsko središče Gorenjske.

Tedenske novice

IZ UPRAVE

Ta številka je zadnja za vse p. n. naročnike, ki do danes še niso poravnali naročnine za preteklo leto. Mi smo poslali parkrat opomine, opominjali smo potom „Gorejca“ ali žal — zaman. Radi tega je uprava prisiljena izročiti te zamudnike pravnemu zastopniku. Tisti, ki ne boste prejeli 29. številke lista vedite, da ta opomin velja Vam in da je Vaša dolžnost, da poravnate lepim potom zaostalo naročnino.

NA STORŽIČ

Slavje evharističnega kongresa se še ni poleglo. Dvigajo se spomenici v spomin nepozabnim dnevom, kar jih je doživel slovenski narod. Bili so časi stiske, a naš verni slovenski narod je vedel, da pride po velikem petku — velika nedelja, nedelja zmage — nedelja veselja. Kdaj je bil slovenski narod bolj vesel, kot ravno v dneh evharističnega kongresa. Naj v vseh nas ostane živo v spominu dan, ko se je slovenski narod posvetil božjem Sreč. Vsem tistim, ki računate, da bo narod zapustil vero svojih očetov, kličemo Kristus Kralj večnih časov — Kristus zmagovalce teme. Vse, ki se veselite ob križu vabimo, da se udeležite blagoslovitve

EVHARISTIČNEGA KRIŽA NA STORŽIČU

Blagoslovitev bo v nedeljo 14. t. m. ob 5 uri bo sv. maša na Kališu, po sv. maši blagoslovitev križa na vrhu Storžiča. Prijatelji planin pridite. Naj vam bodo planine v razvedrilo in vas naj opominjajo, da je Stvarnik vsega stvarstva tvoj Kralj, ki ga poveljuje vse stvarstvo, vsa priroda s svojo močovitostjo. Povsod je On, ni-

VABILO

Vse vodje skupin in reditelje naše dekanije, ki so sodelovali na evh. kongresu v Ljubljani, vabi vodstvo, da se zanesljivo udeležijo sestanka dne 14. t. m. po osmi sv. maši v Kranju. Sestanek se bo vršil v slučaju lepega vremena na dvorišču škofije, sicer pa v Ljudskem domu. Na sestanku se bodo obravnavale zelo važne zadeve.

DELA VSTVO

Sestanek J. S. Z. V nedeljo 14. t. m. se vrši ob 9 uri dopoldne v dvorani ljudskega doma delavski sestanek. Poročal bo na tem sestanku tov. Lombardo iz Ljubljane. Tovariši-ce, vaša je dolžnost, da se tega sestanka sigurno vsi udeležite. Z dneva v dan se po tovarnah kratijo delavske pravice. Zato prav vsi na sestanek, da si znova okrepimo delavsko zavest. V nedeljo izlete na stran, izlet naj Vam bo prav vsem v Kranj na delavski sestanek!

Jugoslovanska strokovna zveza, skupina delavcev in nameščencev v Kranju.

kar ne misli, da ga ni na planinah in da tam lahko delaš, kar hočeš.

Tolažbe je šel pretekli teden iskati gospod „višja zvezda“ tja gori na Gorenjsko plan! Naš pregovor pravi, da ima strah velike oči! Mi bi pa še pristavili: Slaba vest dela strah!

Pof-puf-paf! Pof se je imenovala ali naj bi se imenovala organizacija, ki so jo hoteli gotovi prijatelji našega naroda ustvariti, da bi z bičem in nasiljem ustrahovala naše ljudstvo! Toda pili so na puf in sedaj so — paf! Pred kratkem se je v nekem lokalu razburjal neki človek, ki ni prišel od tega, da bi smel pobijati ljudi in je govoril o streljanju! Mi svetujemo takim, naj bodo kar lepo tiho v njih interesu! Splošno bi predlagali, da se imenujejo vsi ti „nacionalni“ „idealisti“: pofel-pufarji!

Naša mladina na kongresu. Na evharističnem kongresu je bilo iz naše župnije pod skupnim vodstvom okrog 500 ljudskošolske mladine. Priglasijo se je je mnogo več, toda vročina prejšnjih dni in druge neprimliko so prvotne število zmanjšale. Mladina sta vodila njena veroučitelja. Pripravljalni odbor ljubljanski in kranjski sta sicer povabila vse učiteljstvo, od katerega se pa vabilu ni nihče odzval. (Opomba uredništva: Kakor smo zvedeli, se je ljubljansko učiteljstvo vabilu prav častno odzvalo in pridno sodelovalo.) V sili sta se veroučitelja obrnila na nekatere druge primerne osebe za pomoč, mladino razdelila na desette za katere je skrbel po eden izmed njih zbran poveljnik. Tako je šlo potovanje brez nezd. Veliko skrbi je odvzelo dejstvo, da so šli železniški organi z vso prijaznostjo na roke v Kranju, na poti in v Ljubljani in pa to, da je bilo kongresno rediteljstvo tako vzorno organizirano. Med

Lavtižar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem v dobi turških vpadov. (Nadaljevanje.)

Pravtako je posetil semijski dom sv. Petra, čeprav je bil oddaljen skoraj eno uro od Kamna visoko v gorovju. Ta kraj mu je bil posebno všeč zaradi obširnega razgleda in zaradi ondotne cerkve, dozidane nekaj let poprej z dvema ladjama v gotskem slogu. V notranjščini je ogledoval na stenah naslikane prizore Kristusovega trpljenja.

Skoraj v vseh takratnih cerkvah so bile na stenah slike (freske). Služile so za okras cerkve, pa tudi za pouk ljudstva. Knjige so bile zelo redke in dragocene. Nabaviti so jih mogli le bogati in učeni ljudje. Navadno ljudstvo ni znalo ne čitati ne pisati, vere se je učilo samo iz ustmenega pouka in iz slik. Veliko tolažbo je dobivalo iz podob na cerkvenih stenah. Slike so jim pojasnjevale glavne krščanske resnice. Zato so dobile svetopisemske podobe v barvah ime „Biblia pauperum“, to je: sveto pismo za revne, namreč za revne na duhu, za preproste, neizobražene ljudi. Nemci so rekli „für die ungelehrten Leut“. Večkrat te slike niso imele umetniške vrednosti, toda bile so važnega pomena za versko življenje.

Mežnar je opozoril škofa še na neko drugo posebno te gore. Peljal ga je po stezi na majhno višino in mu pokazal ogromno grmado, polno suhih drv.

„Večkrat sem jo že zažgal“ — je rekel škofu — „in ko je zgorela sem takoj nanosil drugo.“

Lamberg je dobro razumel, o čem je mežnar govoril.

„Kadar sem jo opazil, da gori na Šmarni gori, pri svetem Joštu ali na Šmarjetni gori nad Kranjem, sem jo podkuril tudi jaz, da so videli kres po po daljnem Gorenjskem.“

„Saj še ni dolgo, kar je gorel zadnjič“ — je pripomnil Lamberg.

„Komaj tri tedne“ — je odgovoril mežnar — „pa še zdaj hodijo Turki tu okrog.“

„Da, še zdaj plenijo po deželi. Moje ubogo ljudstvo!“ — je vzdihnil Lamberg.

„Strašno je poslušati, kako prasketá ogenj in kako plašno svetlobo meče naokrog“ — je pripovedoval mežnar. Ko vidim kresove na drugih gorah in mi prihaja na uho zvonjenje iz vseh zvonikov po dolini ter vlečem tudi jaz vrvi naših dveh zvonov — da takrat me v resnici spreletava groza ob spominu, kaj čaka uboge ljudi, kam bodo bežali, kje bodo dobili streho, kaj bodo delali sovražnjimi...“

„Junaštvo, mučeništvo!“ — je rekel Lamberg.

Trpel in sočustvoval je z narodom. Nihče nam ne bo oporekal, ako trdimo, da ni bilo od ustanovitve ljubljanske škofije pa do zdaj tako hudih časov kakor so bili ob vladanju škofa Lamberga. Naše pradede, živčevje v 15. stoletju, bi lahko primerjal prvim kristjanom. Saj jim je sovražnik krščanskega imena v dolgotrajnem preganjanju uropal imetje, svobodo, večkrat tudi življenje ter jim vsiljeval mohamedovsko vero.

Ob svojem bivanju na Kamnu je obiskal škof Ziga tudi Mater božjo na otoku blejskega jezera. Z vitezom Krištofom sta odhajala na čilih konjih proti Lescam ter dospela čes savski most na viši-

no, kjer se jima je pokazalo jezero v svoji divni lepoti. V samotni okolici je bilo raztresenih nekaj kmetskih domov s slamnatimi strehami. Nad jezerom se je vzpenjala gotska župnijska cerkev sv. Martina, obdana z mogočnim zidovjem, služehim kot tabor zoper turške napade. Vsemu kraju pa je dajal poseben značaj na navpični skali stoječi grad, lastnina briksenških škofov s Tirolskega.

Ziga Lamberg in vitez Krištof sta prišla do jezerskega obrežja, kjer sta se zibala dva čolna, privezana k leseni ograji. Iz nizke kočje je stopil ribič s širokokrajnim klobukom ter vprašal tujca, če bi se rada peljala v jezersko cerkev. Na pritrjevalni odgovor sta stopila s konj, ki ju je spravil ribič — čolnar v leseno stajo k jaslim. Vsakemu konju je dal bremenec mrve in potem odrinil s čolnom proti otoku.

Škof je s posebnim zanimanjem ogledoval jezersko okolico, ki je obdana z zelenimi griči in s prastarimi gozdi, samevala v naravni preprostosti pred njegovim očesom.

„Vidiš“ — je rekel Krištofu — „to je biser kranjske dežele. Odrgral se je na nebeškem obo-ku in padel na zemljo.“

Stopila sta v Marijino svetišče in počastila Kraljico blejskega jezera. Takratna cerkev, zidana v gotskem slogu in precej manjša mimo sedanje, je z gradom vred pripadala briksenški škofiji.

„Ni še deset let“ — je nadeljeval Ziga Lamberg — „ko mi je briksenški škof kardinal Nikolaj Kuza izrekel pismo željo, naj posvetim to cerkev, ker sam zaradi velike oddaljenosti ni mogel priti. Rad sem se odzval njegovi želji. Bilo je 15. decembra 1465, ko smo obhajali lepo slovesnost.

mladino je vladalo ves čas dobro razpoloženje, tudi slabotnejši so se držali dobro. Premagovanje lakote in žeje so darovali za dober uspeh kongresa in so vse napore mirno prenašali v čast evharističnem Kralju. Samo majhen učenček iz prvega razreda, ki je bil po maši truden, lačen in žejen, je rekel, da ne pojde več na kongres, kadar bo spet, toda, ko se je pa pozneje malo odpočil, najedel in napil, je pa dejal, da bo šel in da se ne spodobi, če fant ne zmore za Jezusa kaj potrpeti. Tako je prav! Nekateri bolj podjetni so jo čez dan kar na svoje mahinili na ljubljanski grad, v muzej po razstavah in v Tivoli ter so o pravem času prišli na zbirališče. Torej, kadar bo spet kaj takega, bomo pa spet šli!

LEŠE

Pretep. V nedeljo dne 7. t. m. so neki tukajšnji fantje še pred sv. mašo šli kositi. Za likof so po košnji precej pili. Pijani se vračajoč proti domu so se zavili v tukajšnje gostilno. V gostilni je bil tudi nek fant Zdenšar iz Smlednika. Beseda je dala besedo in začel se je pretep in konec je bil tak, da je Zdenšar odnesel več ran, zadetih od noža, za katere se sedaj zdravi v Ljubljanski bolnici. Veliko je bilo gledavcev, od katerih pa ni nihče upal miriti, ker so bili tako korajžni mesarji.

ŠKOFJA LOKA

Pomladitev. Gospod urednik! To že gotovo ne veste, da so že razpisali dobavo „Opčijih žlez“, s katerimi se bo ta pomladitev izvršila. Potem boste šele videli, kako bo z drevesa na drevo skakala, ne po drevesih ampak od korita v korito.

Čudo narave! Na kresni večer je padla tako huda slana, da je splošna JNS pozebla.

Tovarna klobukov „Sešir“ je nabavila novi parni kotel in gradi novo kotlarno in potrebne prostore. Tovarna je celo leto polno zaposlena in je delavcem hvaležno vodstvu za neumorno delo in skrb zanj.

ŠENČUR

Smrt katoliške žene. Na praznik sv. R. Telesa je bila pokopana ga. Grošljaja, soproga uglednega posestnika in gostilničarja Grošelj Janeza iz Hotemaž. Njena smrt je globoko odjeknila vsepovsod. Saj je bila rajna splošno znana in priljubljena. Njeno ljudomilo srce je bilo odprto vsakomur. Imela je zlasti za siromake in revne ljudi vsikdar odprte roke. Svoje otroke je vzgledno vzgojila. Blagi materi naj sveti večna luč, preostali naši sožalje.

KOFCE

Spominski evharistični križ so postavili tudi planšarji na Kofcah. Blagoslovili ga bodo v nedeljo 14. julija popoldne, dopoldne ob 10. uri bo pa ondi sv. maša.

SUHA

Ze nekaj mesecev sem dobivamo na Suho pošto vsak drugi dan. Do Predoslja pride poštar vsak dan, v 1/4 ure odaljeno Suho pa vsak drugi dan Točnega vrnoka, zakaj je tako, ne vemo. Pri takem stvarnem stanu je nesmisel biti naročnik dnevnika, ker ga dobi naročnik od 2 tudi treh dni skupaj. Nadalje tudi nismo na Suhi tako osamljeni in kulturno zapuščeni, da bi vsled premlega pisemskega prometa naša vas ne prišla v poštev pri poštni upravi za dnevno dostavo pošte. Zato bi bil že čas, da se zopet uvede vsakodnevno donajanje pošte v našo vas. Apeliramo torej na poštno upravo, da tudi ona napravi potrebne korake, da se ta zadeva končno reši.

Prizadeti.

KRIŽE

Šolski razstavi. V nedeljo dne 7. t. m. sta se vršili v osnovni šoli razstavi šolskih izdelkov narodne šole, in izdelkov vajencev, ki posejajo obrtno nadaljevalno šolo. Razstavi sta uspeli, ter gre učiteljsvu za trud vse priznanje!

CERKLJE

Visok obisk. V petek 3. t. m. nas je obiskal prevzvišeni g. Dr. Janez Gnidovec, škofljanski škof. Pripovedoval nam je o težkih razmerah v svoji škofiji, kjer ima okoli 30 tisoč kat. Slovencev — seveda rastresenih po mnogih krajih — pa nima potrebnih cerkev, kjer bi zbiral zapuščene ovčice, nima duhovnikov, kateri bi tem nesrečnejšem oznanjali božjo besedo, darovali najsvetejšo daritev in delili sv. zakrament. Prevzvišeni nas je prosil, da se svojih rojakov spominjamo v molitvah njegove zadeve pa tudi z raznimi gmotnimi darovi podpremo.

PREKLIC

Erzar Julijana, zas. v. Cerkljah, Erzar Julijana, pos. v. Cerkljah, Erzar Jožef, mizar v Cerkljah, in Polajnar Ana, čevljarjeva žena istotam, preklicujejo neresnične klevete glede Lužovca Franca, mizarja, v Poženku 28 ter se zahvaljujejo slednjemu, da je odstopil od tožbe. Erzar Julijana star., Erzar Julijana ml., Erzar Jožef, Polajnar Ana.

DVORJE pri CERKLJAH

Proslava Dav. Jenka. Proslava 100 letnice rojstva za slovensko glasbo in slovensko petje zaslužnega skladatelja Davorina Jenka, na mestu skladateljeve rojstne hiše v Dvorjah. Lastnica sedanega Jenkovega posestva v Dvorjah je že pripravila kar dostojen spomenik na mestu skladateljeve rojstne hiše v Dvorjah. Postavila je lično betonsko ograjo z vzdanimi okni in vrati rojstne hiše skladatelja. V ograji bo mal vrtič z betonskim stebrom in napisu v spomin skladatelja, ki je bil rojen 11. - 10. 1855. Ker je delo skoro dovršeno, se bo svečana otvoritev in blagoslovitev spomenika, ki je sicer skromen, toda dostojen, izvršila v nedeljo dne 18. avgusta 1935 popoldne, kar sporočamo na željo g. Jenkove oblasti, slovenski javnosti zlastim pa društvom, ki naj izvolijo po tem uravnavati razpored svojih prireditve.

Upati smemo, da bo to zelo lep dan, ko bo na tej vaški in narodni svečanosti slovenska pesem in slovenska glasba prišla do polnega izraza v spomin zaslužnemu skladatelju. Podoben program bo objavljen naknadno in pravočasno.

TRŽIČ

Smrt kosi. Na Vidov dan smo spremili k zadnjemu počitku Kralja Franca. Uslužben je bil v predilnici. Na bolniško posteljo je bil prikovan že drugo leto. Bil je eden še izmed tistih fantov, ki so ustanovili „Orla“ v Trziču. Se na bolniški postelji se je rad spominjal tistih lepih časov. Na steni mu je vedno visela slika tržiškega orlovskega odseka. Bil je blaga duša. Zapustil je ženo, katera mu je ves čas boleznijo potrpežljivo stregla in mu lajšala bolečine, katerih je sedaj rešen, ker je odšel k Bogu po večno plačilo.

Zginila sta. Ude Jože in Tadel Franc. Zgodaj zjutraj na praznik Sv. Petra in Pavla se je družba petih odpeljala iz Trziča z osebnim avtomobilom na Sušak. Popoldan sta se menovana odpeljala z malo jadrnico po morju, drugi so se pa hoteli nekoliko odpočiti. Po odpočitku se začnejo izpraševati kje sta Jože in Franc, iščejo izprašujejo, nikjer jih ne najdejo, nikdo tudi ne ve za nje. Vrnili so se domov brez dveh svojih tovarišev. Njihove matere in svojci še vedno upajo, da se povrne, a upanja je čim dalje manj. Fanta mlada precej korajžna sta jo najbrže odrinila na odprto morje, kjer se

POZOR!

Cenjenemu občinstvu naznanjamo, da bomo v ponedeljek 15. t. m. otvorili našo prvo poslovalnico v hiši g. Alešovca. V poslovalnici boste postreženi vedno s svežim mlekom, čajnim maslom „Storžič“, navadnim maslom, sirom i. t. d. Delavcem nudimo vedno toplo mleko. Za obilen obisk se priporoča

Mlekarska zadruga Predoslje pri Kranju
poslovalnica Kranj, Tavčarjeva ulica 12

jima je pripetila nezgoda in sta morda našla hladni grob.

Služba dacarja. 15. t. m. poteče rok za vlaganje prošenj pri tukajšnjem občinskem uradu za službo dacarja. Reflektantov je veliko, samo jih bo gotovo precej odpadlo, ker so pogoji precej trdi.

POPRAVEK

P. n. Uredništvu lista „Gorenjec“ v Kranju V 27. številki lista „Gorenjec“ je bil na strani 5. v 3. stolpcu objavljen članek pod zaглаvjem „Tržič. Zanimivost iz občinske seje“, ki vsebuje neresnične in napačne trditve. Občina v smislu čl. 26 zakona o tisku zahteva kot oblastvo, da v prihodnji številki lista, na istem mestu in istimi črkami objavite sledeči popravek:

Ni res, da se je župan med svojimi poročili spomnil tudi 85 letnice nadškofa Jegliča „pa le v toliko, da je ob tej priliki protestiral, ker so zagoreli kresovi po občinskih gozdih“, ampak je res, da je predsednik občine povdaril, da se je občina radostno pridružila splošnim častitkam g. nadškofu, kot velezaslužnemu sinu našega naroda. Ni, res da je župan protestiral, ampak je res, da je obžaloval, ker se take slavnostne prilike izrabljajo za neprijetne incidente s tem, da se kuri kresove, ne da bi se vprašalo za dovoljenje, katerega bi sigurno dal. Občina pošlje vedno čuvaja, da odkáže les in pazi na gozdni požar. Ni res, da je starešinstvo pokazalo svojo nezadovoljnost, ampak je res, da se je grajalo samovoljno postopanje.

Delovodja:
Japelj

Predsednik:
Franc Globočnik.

NAKLO

Sprejem novomašnika. Komaj je velič. evh. kongres za nami, že bomo imeli v nedeljo novo svečanost. Letos je naša fara med tistimi srečnimi, ki bodo poslale novih delavcev v vinograd Gospodov. Preteklo nedeljo smo se zbrali v častnem številu na kolodvoru k sprejemu č. g. Goloba Franceta — našega novomašnika. Med slavnostnim streljanjem možnarjev in ubranim pritrkavanjem je stopil med nas. Pozdravi so bili kratki, toda veliko bolj domači in prirčni. Gdč. Resmanova ga je pozdravila v imenu tukajšnje Marijine družbe in mu poklonila krasen šopek gorenjskih rudičnih nageljnov. Za njo so pozdravile tri deklice, ki so mu tudi poklonile krasne šopke svežih rož. Abiturient Tomazin pa mu je izrekel dobrodošlico v imenu katoliškega dijaštva naše fare, ki v tem pogledu ni med zadnjimi. Stedil je pozdrav gasilske čete, nakar smo ga spremili v sprejedu v domačo župno cerkev, kjer nam je podelil novomašnik blagoslov. Litanijski radi nepredvidenih težkoč ni bilo. Opozoriti moram pri tem na nadvse veliko požrtvovalnost našega g. kaplana, ki je vse tako lepo uredil in pripravil za sprejem in pa

Kdor zida

hišo, sebi ali drugim, mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prirezane. Mizarji pri šipah popust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst.

Prepričajte se, prihranili boste.

Hlebš - Kranj

tudi za prvo sveto daritev, ki bo 14. julija t. l. Ker sta bila g. župnik in g. kaplan službeno zadržana sprejemu nista prisostvovala. Čeprav je že enkrat izgledalo tako, da g. kaplana ob novi maši ne bo doma se je stvar čudežno na veliko presenečenje nekaterih gospodov in gospodičen kar preko noči temeljito zasukala. Božji mleni meljejo počasi sicer — toda gotovo! Tisti, ki se zadnji smeji, se najboljše smeji pravi pregovor. To naj si zapomnijo tisti, ki drugim jamo kopljejo. Koliko so pri nas naročili novih „Pol“ uniform še nevedo natančno. Ko nam postane stvar docela jasna bomo poročali. Rabimo jih seveda vsake mere — tudi največje, ki so sploh možne.

Ali še ne bo reda? Druga stvar, ki bi ji morali na tem mestu omeniti, je tista, žalostna — sramotna, kolikokrat je ožigosana surovost in podivjanost. Zopet je tekle kri, kar večna vrata na vasi so škropljena z njo. Krvave roke si pa brišejo zverine v prtove v naših znamenjih. Danes rečemo samo to: Vsa fara in okolica pozna in ve za tiste strahovalce. Ponovno smo opozarjali oblastva na to nemarnost in kugo. Zaman je bilo vse. Ali smo v civilizirani državi, ali ima oblast pri nas toliko moči, da bo zastavila ta plaz bratomornega klanja sredi naše Gorenjske, ki takih razmer ni vajena. Občani, poskrbite sami, da bo red. Mislite na samooobrambo. Odgovornost niso tisti, ki je kriv, da s ne upa zvečer in ponoči nihče na cesto celo podnevi se vršijo napadi in to celo na tujce. Pomagaj si sam.

Prosveta

Odri pozor!

Ne bo dolgo in zopet bo zavalovalo po naših domovih. Idealna mladina se bo znova začela zbirati okrog svojih voditeljev in z novim pomlajenim optimizmom polagala svoje žrtve na altar lepe slovenske Talije. Zavese naših odrov se bodo dvignile in na tisoče oči bo gledalo skozi cele mesece razne upodobljene odrske doživljaje. Današnja mladina se je z veliko ljuboznijo oprijela tega dela, če tudi je z njim združeno mnogo žrtv in trpljenja. Kdor pozna kmetijskega fanta in dekleta, ve za njegovo težko vsakdanje delo, ta zna ceniti trud, ki je položen v lik odrske umetnosti. Naravnost čuditi se moramo velikemu napredku ljudskih odrov. Mnogi izmed teh segajo že po gledaliških igrah. Šekspir in drugi slavni dramatik imajo svoje mesto že na marsikaterem vaškem odru. Da pa ne smemo biti pri tem častihlepi, je samo po sebi umljivo. Hodimo srednje pot, prevelika brzina in skok navzgor bi znala škodovati sistematičnemu delu. Vsak oder naj si izbere delo po osebnih in krajevnih razmerah najbolj prilagodeno in lahko izpeljivo. Le tako bo imel vedno uspeh in ugled, ki ga bo vedno bolj dvigal navzgor od stopnje do stopnje.

Vemo pa, kako so naši režiserji mnogokrat v zadregi, kaj bi igrali. Nimamo iger, to se dandanes prav mnogokrat sliši, če tudi se ravno današnji čas rode dramatik kar na vejah in igre rastejo, kakor gobe po dežju. To je resnica, iger je dovolj, resnica je pa tudi to, da je pravih ljudskih iger prav malo. Za danes naj omenimo samo eno novo ljudsko igro, ki je pripravljena za prihodnjo sezono.

Vsem čitateljem Domoljuba je gotovo še v spominu lepa povest „Zagorski zvonovi“. Ta povest je sedaj prirejena za odre. Glavni junak igre je postaven zagorski fant, Osojnikov Marko. Ni pa to junak litra, noža ali dezeta, kar se tako rado upodablja v igrah. Marko je junak močnatosti in značajnosti v borbi za dobro stvar. Kot preprost fant vzame v roke gradnjo nove cerkve v Zagorju. Pri delu ima polno

Prostovoljna gasilska četa Bitnje

v a b i n a

veliko vrtno veselico

vse prijatelje gasilcev. Veselica se vrši 14. julija ob 3 pop. na vrtu g. J. Omana v Srednjem Bitnju.

Bogat srečolov! — Prvovrstna postrežba! — Godba, ples, najboljša kapljica, topla in mrzla jedila, šaljiva pošta. **VSTOPNINE NI!**

Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo gasilnega doma, upamo, da bo vsak po svoji moči pripomogel k dobremu uspehu prireditve.

V slučaju slabega vremena se veselica vrši dne 21. t. m. z istim sporedom.

NA BREZJE GREMO!

Možje in fantje, vsi bivši vojaki! Tudi letos je 15 avgust naš dan pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Računajte na to.

zaprek in zavistnih sovražnikov. Toda on vstraja, tudi usoda požara ga ne ukloni, vse stori in žrtvuje najljubše in najdražje, samo, da bi izpeljal veliko delo, ki bo Bogu v čast in ljudem v korist. In, ker je mož na mestu, zato doseže svoj namen. V zadnji sedmi sliki, ko Zagorci sprejemajo škofa in novega župnika, je njegov trud venčan s popolnim uspehom. Postavi je lep dom svojemu Gospodu. On pa mu je dal svoj blagoslov in srečo ob strani dobre neveste. Vsa okolica ga slavi. Marko pa ostane ponižen in pravi: Ne iščem hvale in časti. Brez božje pomoči, bi ne bilo nič, jaz sem bil le orodje v Njegovih rokah. Njemu gre vsa čast in hvala.

Igra je idejno res nekaj lepega. V njej prevladuje duh nad mesom. Iz tega stališča jo vsem odrom prav toplo priporočamo. Naj se junak Marko pokaže na vseh odrih in osvoji srca vseh gledalcev. Igra čina v zalogi: Kušar Tone, Reteče št. 20 p. Skofja Loka.

Gospodarstvo

Seja kmetijske družbe

V pondeljek je imel odbor kmetijske družbe sejo. To ne bi bilo prav nič posebnega, če bi ta seja ne sledila tako burnemu občnemu zboru, kot je bil slučaj z zadnjim občnim zborom, na katerem so temeljito brali levite zavedni kmetje, pa čeprav nekdanji pristaši onih, ki so kmetijsko družbo na poseben način znali spremeniti v zadrugo, v kateri ni več gledati družbe kot zastopnice kmetijskega stanu, ker so jo uporabljali le v strankarske namene in in tudi še za druge cilje. Ta občni zbor in debata na njem gotovo ni mogel imponirati onim krogom, ki so tako stanje ustvarili in so zadevo spravili seveda na dnevni red. Debata je bila zato tudi sedaj zelo zanimiva. Zanimivo je za splošnost vendar le to, da so se vršile celo debate o tem, ali naj kmetijska družba še velja kot stanovska kmečka zastopnica, ali pa se naj posveti samo še trgovskim poslom. Poslanec g. Mravlje je n. pr. po poročilu „Jutra“ nastopil s predlogom, naj bo kmetijska družba za naprej le še trgovsko podjetje, ki se naj kot tako odreče dolžnosti stanovskega zastopstva kmetijstva v dravski banovini. K tej stvari bi bilo pravzaprav kar močljati, ker vsi zainteresirani krogi vedo, da ne predstavlja današnja kmetijska družba dosti članov in je celo list „Kmetovalec“ glasom poročila na občnem zboru tak, da izhaja le z izgubami, ki jih mora seveda kmetijska družba kriti iz drugih sredstev. Kot taka organizacija, ki pa je nekdanj imela kar 5 in večkrat toliko članov, seveda že danes v očeh poznavalcev razmer ne bi smela posedovati nobene legitimacije, po kateri bi smela poiskovati zastopati kot legitimna zastopnica tudi kmetijski stan, pač pa ima seveda pravico, da zastopa samo svoje člane, ko seveda tudi izvaja mnogo boljše, kot pa zastopa interese celega kmečkega stanu. Seveda je nam za tak pojav v tej nekdanj tako mogočni kmetijski organizaciji zelo žal, kajti nekdanja kmetijska družba je bila v resnici taka, da je pri njej lahko sodeloval vsak kmet, kar pa je pri sedanjem stanju izključeno. Da bi sedanji člani iz lastne iniciative mogli spopolniti družbo tako, da bi mogla dostojno reprezentirati cel kmetijski stan, pa se nam ne zdi prav nič verjetno. Vse druge verzije so bolj verjetne, kot pa ta. Da je taka misel tudi prava, nam potrdi tudi sklep odbora, ki zaenkrat še seveda tudi ni v popolnem soglasju s predlogom g. Mravlje, po katerem naj kmetijska družba vrši posle zastopanja kmetijskih interesov vse do dobe, dokler ne bi bila ustanovljena kmetijska zbornica. To stališče bi v drugačnih razmerah, ko je bila še stara kmetijska družba, tudi mi v načelu moral pozdraviti, danes pa nam tega niti treba ni, ker so sedanji slovenski poslanci izbrani v velikem številu ravno iz onih krogov, ki tudi pri kmetijski družbi nekaj pomenijo. Ti poslanci bi lahko za kmetijsko zbornico že v zadnji parlamentarni dobi mogli marsikaj storiti, danes pa jim je toliko lažje, ker bi od slovenskih poslancev gotovo ne bilo dosti takih, ki bi se temu uprli. Torej le na delo, da se realizira čimprej tudi pri vladi ustanovitev kmetijskih zbornic, pa čeprav jih ustanove oni poslanci in njihovi prijatelji, ki so pri družbi, ki sedaj ni priljubljena, več ali manj mero-dajni. Samo eno je treba še povedati, to, da bo kmetijska zbornica že znala tudi pri kmetijski družbi preje ali sleje uveljaviti tudi še svoje materialne pravice v prid celega kmečkega stanu, ne pa enega samega malega dela, ki si je znal na poseben način priboriti vodstvo cele družbe in z njeno pomočjo si olajšati tudi svoje blagostanje, namesto da bi se dovolj skrbelo za blagostanje celega stanu.

Vžgalice — nov tip v škaltljicah po 30 klinčkov za 0.50 dinarja.

Uprava državnih monopolov bo polagoma pustila v promet take vžgalice, toda najprvo v siromašnejših krajih, ki so pasivni. Čim bo razprodana zaloga vžgalic „Jadranska straža“, tedaj bodo te nove vžgalice na splošnem prometu.

Žetev na Gorenjskem

Zito: Pšenična žetev je pričela ter je zelo zadovoljiva. Kupčije so vendar mlačne, ker pač kupna moč konsumenta še nadalje pada. Cene so nespremenljive.

Tudi na Gorenjskem je letos pšenična žetev kvalitativno in kvantitativno izvrstna, takorekoč rekordna žetev, ker že več let ni bilo. Kmetje so zadovoljni, ker bodo le imeli za več mesecev kruh doma.

Za koruzo je malo povpraševanja tako, da so cene ostale nespremenjene. — Trguje se le na „Uputnice“ za občine, kar pa reelni trgovini zelo škoduje.

Krompir: Pričakuje se dobra letina. V Zagrebu notira novi krompir na debelo Din 120.— do Din 150.— za 100 kg. franko Zagreb. Na drobno se prodaja novi krompir po Din 2.— do 2,50 za kg. Po starem krompirju ni več povpraševanja.

Fizol. Nobenega povpraševanja. Izgledi za izvoz v Francijo so vendar nekoliko boljši, ker bo najbrž dosedanja kontingentna politika ukinjena, ter se bo povišala uvozna carina. Kakor znano, je Francija v minuli sezoni otežkočila uvoz našega fizola, in je uvozna dovoljenja vedno izdala z veliko zamudo, ter je skrajni čas, da naše merodajne oblasti v Beogradu podvzamejo pravočasno pogajanja v Parizu radi nove trgovske pogodbe.

Z Italijo nova trgovska pogodba še vedno ni sklenjena ter je uvoz reducirán na 25% količino lanskega uvoza.

S p o r t

VELIK SPORTNI DAN

Velik sportni dan priredi klub „Saviča“ v Stražišču dne 21. t. m. To bo prva velika prireditev novega kluba, ki bo zbral vse svoje sportne moči v vseh panogah in jih bo preizkusil v borbi z drugimi.

Ta mladi klub, ki ne životari, ampak dela z vso vnemo in s svojim mladostnim zanosom brez kakršnegakoli hrupa na zunan, si je pridobil med občinstvom zelo velike simpatije, ki mu dokaže svojo naklonjenost z velikim obiskom pri vsaki nogometni tekmi. Naši sportniki zelo pridno trenirajo in se pripravljajo za sportni dan.

Tako bodo nastopili v panogah: stafa, tek posameznikov, in kolesarska tekma ter nogomet.

Zmagovalec dobi krasen pokal ali pa diplomu.

Natančnejši program bo še objavljen. Že ob tej priliki se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so darovali večji ali manjši znesek — vsak po možnosti — za sportni dan. Iskrena hvala!

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonež tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Važno! Modroce! Otomane, spalne divane itd. izvršuje solidno in po nizki ceni Bernard Maks, tapetnik, poleg Stare pošte, Kranj.

Vajenca izučim dobro koristne obrti ako se mi posodi 1—2000 Din za krajši čas. Drugo po dogovoru. Točen naslov in upravi lista.

Stanovanje v prvem nadstropju se odda. Kranj Stara cesta 2.

Lepo sobo v prvem nadstropju se odda v Naklem št. 34.

Stanovanje z dvema sobama, kuhinjo ter vsemi pritliklinami in nekaj vrta se odda na Čojzovi cesti mirni stranki. Isto tam se proda dobro ohranjen železn. štedilnik. Poizve se v upravi „Gorenjca“.

Prodajam hišo s 4 sobami ter kuhinjo, lep vrt na Klancu. Vse informacije dobite pri Kern Marija Klanc 15.

Trgovski lokal ali lokal za pisarno se odda v Prešernovi ulici. Točen naslov in upravi lista.

Priporočam svojo zalogo vseh vrst dežnikov. Sprejemajo se popravila in preobleke. Izvršujem jih točno in solidno. Jenko Alojzij, dežnikar, (poleg trgov. g. Jazbec), Kranj.

Gimnazijski abiturient prevzame med počitnicami in med šolskim letom instrukcije in pripravljanje za ponavljalni izpit.

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da bom v pondeljek 15. t. m. otvoril novo trgovino z mešanim blagom v hiši ge. M. Omersa na Vidovdanski cesti. Da bo cenjeno občinstvo zadovoljno, je moje geslo: „Dobro blago — nizke cene“. Za obisk se priporoča

Janko Pogačnik — Kranj (Vidovdanska)

Naznanilo!

Ako zidaš hišo, naroči zidake in strešnike pri domači

opekarni Zabret-Bobovk

Zarezniki in bobrovec z večletno garancijo in po konkurenčnih cenah.

Največje veselje je na spomlad

nositi čevlje, kupljene v trgovini

Franc Strniša - Kranj

Vsi izdelki: opanke, sandale, kapucin čevlji so DOMAČE ROČNO DELO. — Prepričajte se o dobri kvaliteti tudi Vi!

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodnejše.

Usnjarska in čevljarska zadruga

Runo'

r. z. 30. 3. v Tržiču
priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah, kozine za pletene sandale usnje za površnike, boks, ševro, juhtovino, galanterijsko usnje itd. Obiščite nas!

Vina

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani — Frankopanska ul. 11

Ženini in neveste

vse potrebno dobite v I. zlatarski delavnici na Gorenjskem

B. Rangus, Kranj



Istotam lepa izbira ur, zlatnine, srebrnine, očal, toplomerov, „Bleikristall“ jedilni pribor v srebru in Chromu itd. — V Vašem interesu je, da si pred nakupom ogledate res veliko izbiro po solidni ceni. Popravila se strokovno in točno izvršujejo. — Kupujem staro zlato in srebro.